

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ : અમદાવાદ
મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા સંકુલ: સાદરા
બી. એ. ઇતિહાસ સત્ર: 4

પાઠ્યક્રમ : MJR-HIS-EC-406 ભારતનો સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ
(12મી સદી સુધી)

ક્રેડિટ: 4

કુલ ગુણ: 100

કુલ કલાક 60

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

1. હડપ્પીય સંસ્કૃતિના સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન વિશે માહિતી આપવી.
2. મૌર્યયુગીન સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન વિશે માહિતી આપવી.
3. રાજપૂત કાલીન સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન વિશે માહિતી આપવી.

અધ્યયન નિષ્પત્તિ:

1. હડપ્પીય સંસ્કૃતિ વિશે સમજ કેળવશે.
2. આ સમયગાળા દરમિયાન સામાજિક સ્થિતિ કેવી હતી તેની જાણકારી મેળવશે.
3. આ સમયગાળા દરમિયાન સામાજિક વ્યવસ્થાની પ્રક્રિયા સમજશે.
4. વિદેશી સંસ્કૃતિ અને ભારતીય સંસ્કૃતિના સંયોજન વિશે સમજશે અને જાણકારી મેળવશે.

શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન		
મુદ્દાઓ	સમય	પદ્ધતિ
❖ હડપ્પીય સંસ્કૃતિમાં સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન ❖ વૈદિક કાળમાં સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન	15 કલાક	➤ વર્ગ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ ➤ નકશાઓ દ્વારા ➤ પાવર પોઇન્ટ પ્રેઝન્ટેશન દ્વારા સંસ્કૃતિ વિશે માહિતી આપવી ➤ યુ-ટ્યુબ દ્વારા જાણકારી આપવામાં આવશે.
❖ મહાજનપદ કાલીન સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન ❖ મૌર્યયુગીન સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન	15 કલાક	➤ વર્ગ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ ➤ જૂથચર્ચા ➤ પાવર પોઇન્ટ પ્રેઝન્ટેશન

		➤ નકશાઓ દ્વારા પણ સંસ્કૃતિ અંગે જાણકારી આપવામાં આવશે.
❖ મોર્યોત્તર (ઇ. સ. પૂ. ૨૦૦ થી ઇ. સ. ૨૦૦) સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન	15 કલાક	➤ વર્ગ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ ➤ જૂથચર્ચા ➤ પાવર પોઇન્ટ પ્રેઝન્ટેશન દ્વારા આંતર સંબંધો અંગેની માહિતી આપવામાં આવશે
❖ સંગમ યુગીન સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન		
❖ ગુપ્તકાલીન સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન	15 કલાક	➤ વર્ગ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ ➤ પી.પી.ટી. દ્વારા આ સમયના સમાજ અને સંસ્કૃતિ અંગે માહિતી આપવામાં આવશે.
❖ રાજપૂતકાલીન સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક જીવન		

સંદર્ભ

ગુજરાતી:-

૧. સંપા, ચોપરા.પી.એન. : ભારતનું ગેઝેટીયર, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ૧૯૮૪
અનુ.શાસ્ત્રી હરીપ્રસાદ,
પરીખ પ્રવિણચંદ્ર અને દીક્ષિત યતીન્દ્ર
૨. પ્રવિણ રણછોડલાલ : મૌર્યકાળથી ગુપ્તકાળ (પ્રાચીન ભારત) યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
૩. શાસ્ત્રી હરિપ્રસાદ : પ્રાચીન ભારત ભાગ -૧,૨, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ૧૯૬૯-૭૦
૪. મજમુદાર આર.જી. : ગુપ્તકાલીન ભારત, યુનિ ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ

હિન્દી:-

૧. પાન્ડે શ્રીનેત્ર : પ્રાચીન ભારત કા ઇતિહાસ ભાગ - ૧,૨ લોકભારતી પ્રકાશન, અલ્હાબાદ, ઉત્તરપ્રદેશ
૨. ભાર્ગવ પુરુષોત્તમ : પ્રાચીન ભારત કા ઇતિહાસ, પ્રકાશક મુંશીરામ મનોહરલાલ, રાણી આંસી રોડ, નવી દિલ્હી
૩. સંપા. આર.સી. ઠાકરાણ, શિવદત્ત, સંજય કુમાર : ભારતીય ઉપમહાદ્વીપ કી સંસ્કૃતિયા, ભાગ- ૧,૨ હિ.મા.કા.નિ.દિલ્હી વિશ્વવિદ્યાલય, ૨૦૧૩
૪. આનંદ સિંહ : પ્રાચીન ભારતીય ધર્મ: ઉદ્ભાવ એવં સ્વરૂપ હિ.મા.કા.નિ.દિલ્હી વિશ્વવિદ્યાલય, ૨૦૧૩
૫. દ્વિજેન્દ્ર નારાયણ ઝા એવં કૃષ્ણ મોહન શ્રીમાલી : પ્રાચીન ભારત કા ઇતિહાસ હિ.મા.કા.નિ.દિલ્હી વિશ્વવિદ્યાલય, ૨૦૧૩

English:-

1. Majumdar R.C. : The History and Culture of The People Vol- 1,2 Bharatiya Vidya Bhavan, Mumbai.